

УДК 657:004:005.334

Круглий В.В.,

*аспірант ф-ту ОПМ, 1 курсу, спец. 071 «Облік і оподаткування»,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
Науковий керівник — Остап'юк Н.А. — д. е. н.,
професор кафедри бухгалтерського обліку та консалтингу*

ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ВПРОВАДЖЕННЯМ ІТ-ТЕХНОЛОГІЙ В ОБЛІКОВУ СИСТЕМУ

В умовах цифрової економіки все більше підприємств інтегрують інформаційно-технологічні рішення у свої облікові системи. Метою таких кроків є підвищення ефективності та конкурентоспроможності через автоматизацію й вдосконалення облікових процесів. Водночас впровадження інформаційних технологій супроводжується як значними перевагами, так і певними ризиками, що потребують уважного аналізу.

Інформаційні технології у сфері обліку – це сукупність програмних засобів, інформаційних систем та цифрових інструментів, які застосовуються для автоматизації, ведення і контролю бухгалтерських записів, обробки фінансових даних та формування звітності. Найпоширеніші напрями впровадження ІТ-технологій у бухгалтерський облік передбачають:

1. Перенесення бухгалтерського програмного забезпечення у хмарне середовище, яке забезпечує віддалений доступ до облікових даних з будь-якого місця і пристрою. Це підвищує гнучкість роботи, дозволяє вести облік в режимі реального часу та знижує витрати на підтримку власної ІТ-інфраструктури.

2. Сучасні підприємства часто використовують інтегровані системи управління ресурсами підприємства, що включають модулі бухгалтерського обліку. Така інтеграція забезпечує узгодженість даних між обліком та іншими функціями (складський облік, продажі, виробництво тощо), усуваючи дублювання інформації та сприяючи комплексному контролю за діяльністю.

3. Системи обліку дедалі частіше обладнуються інструментами аналізу великих обсягів даних і бізнес-аналітики. Це дає змогу генерувати глибокі аналітичні звіти, відстежувати тенденції, прогнозувати фінансові показники та отримувати корисні інсайти для прийняття управлінських рішень.

4. Новітні ІТ-рішення впроваджують елементи штучного інтелекту та машинного навчання для автоматизації складних завдань обліку, щоб розпізнавати і класифікувати транзакції, виявляти аномалії, а роботизована автоматизація процесів дозволяє виконувати рутинні операції без людини.

Звісно, представлені опції станом на тепер доступні не для всіх користувачів. Вчені відмічають, що в Україні досить багато підприємств вже почали використовувати цифрові технології, проте багато ще не мають достатнього рівня цифрової готовності [1, с.70]. За будь-яких умов, використання сучасних ІТ-технологій у бухгалтерському обліку надає підприємству низку переваг. Комп'ютеризовані системи обліку обробляють великий обсяг транзакцій значно швидше, ніж вручну, що пришвидшує всі

операції – від введення даних до формування звітності. Автоматизація розрахунків і перевірок мінімізує ризик помилок, пов'язаних з людським фактором. Програми забезпечують високу точність обчислень і своєчасне виявлення розбіжностей, що підвищує достовірність фінансової інформації.

Програмне забезпечення генерує необхідну фінансову звітність та може візуалізувати дані для аналізу. Вбудовані засоби бізнес-аналітики дають змогу відстежувати динаміку показників і прогнозувати їх зміни. Це підсилює аналітичну функцію обліку та сприяє обґрунтованому плануванню через інтеграцію бізнес-процесів в єдиній системі, адже керівництво отримує консолідовану фінансову картину бізнесу.

Незважаючи на відчутні переваги, впровадження ІТ-технологій в облікову систему супроводжується низкою ризиків і викликів. Цифровий формат фінансової інформації робить її вразливою до кібератак. Загрози на кшталт несанкціонованого доступу або шкідливих програм можуть призвести до витоку конфіденційних даних або блокування роботи обліку. Тому необхідно впровадити надійні заходи безпеки (захищені сервери, шифрування, резервне копіювання, регулярні оновлення).

Запровадження сучасних систем потребує значних фінансових вкладень: придбання програмного забезпечення і обладнання, залучення консультантів, навчання персоналу. Для малого бізнесу такі витрати можуть стати серйозним бар'єром на шляху цифровізації обліку, що підтверджують і інші вчені[2, с.41].

Підприємство залежить від надійної роботи своїх ІТ-систем, тож будь-які збої програм чи обладнання можуть тимчасово паралізувати облік. Припинення підтримки або затримка оновлень ІТ-систем можуть серйозно порушити роботу. За відсутності резервних рішень навіть відключення електроенергії чи інтернету здатне зупинити роботу бухгалтерії.

За оцінками галузевих досліджень, обсяг ринку бухгалтерського програмного забезпечення зростає щорічно. При цьому, компанії після впровадження ІТ-рішень в облік відзначають прискорення закриття фінансових періодів, зменшення кількості помилок та покращення контролю.

Водночас із позитивним досвідом відомі й випадки викликів. Зокрема, траплялися інциденти кібератак на підприємства, які недостатньо подбали про захист своїх бухгалтерських систем, що призводило до фінансових та репутаційних втрат. Деякі проєкти впровадження затягувалися або перевищували бюджет через недооцінку складності переходу на нове програмне забезпечення. Однак здебільшого підприємства, які стратегічно підходять до цифровізації обліку, отримують значний приріст ефективності й зберігають конкурентні переваги.

Список використаних джерел

1. Шкромиди В.В., Шкромиди Н.Я., Гнатюк Т.М. (2023) Модифікація документування у контексті цифровізації бухгалтерського обліку. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: науковий журнал. Вип. 19. Т. 2. С. 69-78 DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.2.19.69-78>
2. Гевлич Л., Гевлич І. Інформаційні технології в обліку і аудиті: проблеми та перспективи в диджитал-економіці. Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки, 2023. Т. 318, №. 3. С.40-44. URL: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-318-3-6>.